

Asociația „Servicii Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence”

“Integrated Intelligence, Defence and Security Solutions” Association

18.06.2021

Evaluări de securitate internațională

www.i2ds2.org

Evaluări de securitate internațională

[18.06.2021]

Sandu Valentin MATEIU

I. ZONA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE

- **RUSIA / R.MOLDOVA & UCRAINA.** Duma de Stat a Rusiei a condamnat „acțiunile R.Moldova și Ucrainei față de Transnistria”, avertizând asupra „riscului de blocare a procesului de reglementare a problemei transnistrene”

Duma de Stat a Rusiei a adoptat (16.06) o declarație în care a condamnat „acțiunile R.Moldovei și Ucrainei față de Tiraspol”, care ar duce la „un blocaj în procesul de soluționare a conflictului transnistrean și la agravarea situației cetățenilor ruși care locuiesc acolo”. În declarație se afirmă că „forțele politice care o susțin pe președinta R.Moldova, Maia Sandu, folosesc toate oportunitățile pentru a consolida blocada împotriva regiunii transnistrene și a procesul de negocieri și pentru a distruge mecanismul de menținere a păcii în regiune”. Autoritățile ucrainene sunt acuzate că joacă un rol negativ, acționând pentru „agravarea conflictului și strangularea regiunii transnistrene”. Se susține că, din 11 iulie 2021, R. Moldova, în acord cu Ucraina, urmează să introducă „un control drastic vamal” la punctul de trecere a frontierei de la Cuciurgan: „acest lucru amenință activitatea economică externă a regiunii transnistrene”.

Declarația Dumei de Stat este un mesaj de amenințare transmis Maiei Sandu și forțelor politice apropiate acesteia, dar și un sprijin în campania electorală pentru forțele politice proruse conduse de Igor Dodon. Moscova vorbește de o blocadă care nu există, acțiunile Chișinăului fiind firești și legale (iar Germania a gestionat atent situația apărută în urma semnării de către R.Moldova a acordurilor de asociere cu UE). Chiar dacă s-ar introduce un control vamal moldo-ucrainean la Cuciurgan din 11 iulie 2021, acesta este dreptul suveran al Chișinăului (acordul care prevede puncte vamale comune moldo-ucrainene pe frontiera transnistreană a fost semnat cu multă vreme în urmă). Acesta este văzut la Moscova ca fiind „un control vamal drastic” doar pentru că el amenință activitatea de contrabandă din regiunea transnistreană. Moscova este confruntată cu realitatea ca o R.Moldova având o conducere democratică să coopereze cu Ucraina pentru a stopa activitățile economice ilegale din Transnistria (iar acestea reprezintă baza economică a regiunii, alături de exportul transnistrean în UE...ca parte a acordului UE cu R.Moldova). De remarcat, Moscova invocă prezența cetățenilor ruși în Transnistria, protejarea acestora urmând să reprezinte pretextul pentru acțiunile sale în forță. Moscova este îngrijorată de perspectiva ca, după alegeri,

conducerea R.Moldova să ceară schimbarea actualului mecanismului de menținere a păcii cu o misiune civilă OSCE.

II. BALCANII DE VEST

● SERBIA / KOSOVO. Eșec la prima întâlnire dintre Aleksandar Vučić și Albin Kurti

Întâlnirea de la Bruxelles (15.06) dintre președintele Serbiei, Aleksandar Vučić, și premierul Kosovo, Albin Kurti, a reprezentat un eșec vizibil în relansarea dialogului dintre Belgrad și Priștina. Potrivit lui Vučić, Kurti a cerut recunoașterea Kosovo de către Serbia și a refuzat să discute acordul semnat în 2013 prin care s-au stabilit cele 13 municipalități ale sârbilor din Kosovo, dar care nu a fost implementat de Priștina: „Nu am participat la o asemenea întâlnire în viața mea. (El este) complet lipsit de responsabilitate. Omul (referire la Kurti) a ajuns să mă întrebe când am de gând să recunosc independența Kosovo. I-am răspuns „niciodată” și a explodat”. Pe de altă parte, Kurti a prezentat convorbirile ca fiind constructive. El a declarat că „vom lua parte la acest proces, care este dificil. Partea sârbă a vorbit despre vechi propuneri, noi am adus patru noi propuneri, care au fost refuzate de către partea sârbă”. Deși Josep Borrell a avut o abordare optimistă, afirmând că „există un nou impuls” în discutarea acestei probleme nerezolvate, Miroslav Lajcak a recunoscut că „nu a fost o întâlnire ușoară. Cei doi lideri au avut un schimb deschis și franc asupra ceea ce fiecare dintre ei vrea de la acest dialog”. O nouă rundă de negocieri va avea loc la sfârșitul lunii iulie. Imediat după întâlnirea celor doi, UE și SUA au reiterat, în declarația comună, faptul că vor sprijini eforturile de reconciliere dintre Serbia și Kosovo.

S-a întâmplat ceea ce era de așteptat. Forțat să vină la întâlnire de către sponsori (în primul rând, Germania), Albin Kurti a transmis o cerere ultimativă, încurajat fiind de către aceiași sponsori, întrebând când Belgradul recunoaște Kosovo (Kurti calculând greșit că Vučić nu are alternativă la această decizie). Fără să vrea, Kurti i-a făcut lui Vučić jocurile pentru acasă. Acesta, cramponat în tranșeea „nu cedăm nici o recunoaștere a Kosovo, dacă Serbiei nu i se dă ceva la schimb” și având asigurat sprijinul Rusiei și Chinei, își poate permite să îl ridiculizeze pe Kurti și să ignore presiunile europene, obiectivul său principal fiind câștigarea la scor a viitoarelor alegeri parlamentare, iar „rezistența” sa pică bine în ochii electoratului (la ce a mai rămas din naționalismul sârb, după decenii de izolare și pedepsire a sârbilor pentru ceea ce au comis naționaliști săi, în frunte cu părinții politici ai celor care conduc acum Serbia). Radicalismul lui Albin Kurti, tolerat de către sponsori, ar putea duce la creșterea tensiunilor dintre Kosovo și Serbia. În aceste condiții, chiar ar fi mai bine ca Albin Kurti să se concentreze asupra problemelor interne, așa cum a declarat că ar vrea, radicalismul său fiind mai potrivit în lupta împotriva corupției și crimei organizate. În același timp, calea pe care merge Aleksandar Vučić duce într-o fundătură, consolidarea regimului său autoritar și refuzul implementării reformelor cerute de UE (integrarea în UE nemaifiind o

prioritate pentru forțele politice ce domină în Serbia, cele din jurul lui Vučić, de vreme ce asta ar însemna sfârșitul lor politic, așa că integrarea a devenit o lozincă și bani europeni luați fără să se îndeplinească obligațiile ce decurg din această relație) ducând, pe lângă izolarea de Vest, și la deteriorarea situației interne (nu mai este clar cât din crima organizată a învins Vučić și câtă l-a învins, iar de luptă împotriva corupției nu este cazul să vorbim). Faptul că armata sârbă participă, în prezent, la două exerciții militare „din lumi diferite”, în Rusia (Novorossisk), la „Frăția Slavă”, alături de trupele ruse și beloruse (!), și, în Serbia, la "Platinum Wolf 2021" alături de NATO (în primul rând, cu britanicii) este dovada că politica „în mai multe luni” nu duce nicăieri, deși pare spectaculoasă. Probabil, lupta se va da pentru convingerea SUA. Pe de o parte, Albin Kurti (ajutat de unii europeni, în frunte cu Germania) va prezenta soluția recunoașterii necondiționate a Kosovo ca fiind singura viabilă, iar Vučić (ajutat chiar de unii europeni) va prezenta „soluția Trump”, cea cu schimb de teritorii, ca fiind singura implementabilă. Deci, întrebarea este ce vor decide SUA, chiar dacă Washingtonul preferă să se prezinte ca simplu asistent la medierea UE a dialogului dintre Belgrad și Priștina. Abia apoi vom putea vorbi despre un dialog între Belgrad și Priștina, SUA având capacitatea să forțeze oricare din soluțiile pentru care vor opta (aceasta va fi, probabil, mai echilibrată decât ce propune UE, în frunte cu Germania).

III. NATO

- **GERMANIA / TURCIA. Vizita ministrului apărării german la Ankara.**

Ministrul apărării german, Annegret Kramp-Karrenbauer (AKK), efectuează (17.06) o vizită în Turcia, ocazie cu care va discuta cu omologul său probleme politice, politico-militare și de cooperare militară. **Cea militară este situația din Afganistan**, în condițiile retragerii trupelor NATO, Turcia urmând să preia unele misiuni militare, precum asigurarea securității aeroportului internațional din Kabul.

Astfel, Ankara ar împușca doi iepuri dintr-un foc, pe de o parte o misiune a NATO (cu finanțarea asigurată de aliați), dar și implementarea politicii sale panturcice în Asia Centrală, fapt deloc negativ, în condițiile în care aduce stabilitate (nu este la fel în Caucaz, unde vizita lui Recep Erdogan la Șușă a transmis semnale negative la adresa armenilor privind forțarea deschiderii unui culoar, prin Armenia, între Turcia/Nahicevan și Azerbaidjan).

Cea politico-militară este situația din Mediterana de Est, Germania acționând ca mediator între Turcia și Grecia.

Berlinul vrea să capitalizeze pe seama stării de acalmie apărute între cele două state după întâlnirea Erdogan – Mișotakis de la Bruxelles. Conectată cu aceasta, Germania va discuta la Ankara și situația din Libia, unde Berlinul face eforturi pentru găsirea unei soluții

politice și retragerea trupelor străine (mercenarii ruși și jihadiștii sirieni aduși de Turcia), o stabilizare a situației din Libia urmând să ducă și la reducerea migrației ilegale spre Europa.

Problema cooperării tehnico-militare germano-turce este de actualitate, în condițiile în care social-democrații germani, aflați la guvernare alături de creștin-democrați, au votat împotriva unei propuneri legislative care ar fi interzis exportul de submarine germane către Turcia (ministrul grec de externe criticând acest lucru).

Cooperarea tehnico-militară germano-turcă, parte a unei cooperări economice eficiente, reprezintă un element important al relațiilor dintre cele două state, contribuind la influența politică pe care Germania o folosește și pentru a stabili situația regională. Germania a gestionat atent relația cu Turcia în perioada în care Recep Erdogan s-a dezlănțuit în plan extern (nu întâmplător, aceasta a coincis cu mandatul președintelui Trump la Casa Albă), Berlinul căutând, acum, să profite de noua politică a Ankarei, de revenire la poziția tradițională (repliere în relațiile cu SUA și NATO, cu UE, dar și cu o serie de state cu care ajunsese la relații tensionate, precum Grecia, Franța, Egipt) atât pentru a consolida flancul sud-estic al NATO, cât și pentru o stabilizare a întregii regiuni. Pe lângă Grecia, Cipru și Libia, urmează să vedem cum germanii vor lucra, discret, dar continuu, pentru a pondera Ankara în Siria (problema kurdă) și, probabil, chiar în aparent îndepărtata Armenie.

Asociația „Soluții Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence – I2DS2” este un *think tank* românesc a cărei principală misiune este promovarea, susținerea, dezvoltarea și diseminarea de orientări, analize, politici și strategii în domeniile securitate, apărare și intelligence.

În îndeplinirea misiunii sale, I2DS2 elaborează studii și analize, formulează recomandări de politică publică, organizează programe de instruire, mese rotunde, seminarii și conferințe, participă în diverse formate de parteneriate naționale și internaționale cu entități publice și private, elaborează și implementează proiecte cu obiective specifice domeniilor securitate, apărare și intelligence.

I2DS2 este „o comunitate deschisă pentru securitatea națională” și se raportează la deviza „împreună pentru o lume mai sigură”.

Fotografiile de pe coperta 1 și coperta 4 sunt preluate de pe site-ul www.unsplash.com,
Autori: @claybanks (coperta 1) și @iliketobike (coperta 4)

Asociația „Servicii Integrate de Securitate, Apărare și Intelligence”

București, Bd. CAROL I nr. 54, et.2, ap. 2, cam. 4, Sector 2

Nr. Reg. Special **48/21.05.2019**, CIF: **41374789**

www.i2ds2.org, office@i2ds2.org